

Kristeligt Dagblad

UDLAND

NYHEDER / UDLAND

”Gud ske tak og lov, at russerne kom”

14. aug 2008 00:00 Af historiske grunde ser osseterne, det eneste kristne folkeslag i det nordlige Kaukasus, russerne som deres beskyttere

Russiske soldater rykkede hurtigt ind i Sydossetien, efter at Georgien i fredags indledte et angreb i et forsøg på at få kontrol over den oprørske republik, som siden 1992 har været uden for Tbilisis kontrol.
– Dmitrij Kostjukov/AFP/Scanpix.

Thomas Andreassen

”Putin er vores gyldne leder. Han forsvare os og giver os mad”.

Den 73-årige osseter Nadesjda Plijeva flygtede fra landsbyen Prinevi nær Tskhinvali, hovedbyen i Sydossetien, i mandags. Da hun talte med en journalist fra det britiske nyhedsbureau Reuters var der ingen tvivl om, hvor hendes sympati lå i den konflikt, der efter 16 års kold fred brød ud i lys lue i fredags, da georgiske styrker angreb udbryderrepublikken Syd-ossetien.

Sydosseternes varme følelser for Rusland har været et irritationsmoment for skiftende georgiske ledelser siden Sovjetunionens sammenbrud i 1991. Og en kilde til undren i Vesten, for hvorfor ønsker et ikke-russisk folk tilsyneladende helt frivilligt at høre under Rusland? Især når man tænker på, at osseternes næsten-naboer, tjetjenerne, gennem to ekstremt blodige krige i 1990'erne prøvede at frigøre sig fra den russiske dominans?

Svaret er måske heller ikke som sådan en ubetinget glæde ved alt russisk, men nærmere, at de omtrent 70.000 ossetere i syd ønsker at blive forenet med de omkring 600.000 ossetere i nord, helst i en selvstændig ossetisk stat. Og når Nordossetien nu er en del af Rusland, må man tage det med. Samtidig har Rusland efter Sovjets kollaps opnået stor sympati hos osseterne ved en massiv økonomisk og militær støtte. At Rusland har mange grunde til det, blandt andet at bruge Sydossetien til at fastholde Georgien inden for den russiske interessesfære, er en ting, men der er også historiske og religiøse årsager til de varme følelser mellem ossetere og russere.

Osseterne, der taler et sprog, som tilhører den nordiranske sproggruppe, regnes for efterkommere af alanterne, en stammesammenslutning, der i 300-tallet vandrede mod vest, skriver Lars Funch Hansen og Helen Liesl Krag i bogen ”Nordkaukasus”.

Det er det eneste kristne folk blandt bjergfolkene i Kaukasus, hvor islam ellers dominerer.

Osseterne har været russiske allierede, lige siden det russiske tsar-rige i 1700- og 1800-tallet begyndte at ekspandere mod syd, blandt andet på bekostning af Det Osmanniske Rige. Den første russiske militærforlængning i området, Vladikavkas (Kaukasus’ behersker) blev etableret i 1784 på ossetisk jord og er i dag hovedbyen i Nordossetien. Fra fæstningen kunne russerne fortsætte deres erobringstogt blandt de muslimske stammer og indlede byggeriet af en vej gennem Kaukasus-bjergene til det Georgien, der i 1801 var blevet et russisk protektorat.

De fleste ossetere følger den russisk-ortodokse kirke, og mens det religiøse kort ikke spillede nogen større rolle i sovjettiden, ses osseterne nu af mange mere rabiate muslimske kræfter i det nordlige Kaukasus som Ruslands lakajer. Det var således ikke nogen tilfældighed, at en gruppe af ingu-sjetere og tjetjenerne i en aktion, som den berygtede tjetjenske krigsherre Sjamil Basajev tog ansvaret for, valgte byen Beslan i Nordossetien som skueplads for den gidseltagning på Skole nr. 1, der oprørte hele

Debat (1)

”Gud ske tak og lov, at russerne kom”

Konfliktområder i Kaukasus

Sydossetien: Formelt en del af Georgien. Erklærede sig i 1991 uafhængigt af Georgien. Præsident Eduard Kokojta ønsker at blive sluttet sammen med Nordossetien. De fleste indbyggere har russisk pas.

Abkhasien: Formelt en del af Georgien. Erklærede sig i 1992 uafhængigt af Georgien efterfulgt af en krig, der sendte det georgiske befolkningsflertal på 250.000 på flugt. De fleste indbyggere har russisk pas. Præsident Sergej Bagapsj har sagt, at han ønsker at blive tilknyttet Rusland. Abkhasiske styrker har i de seneste dage generobret Kodori-dalen fra Georgien, ligesom russiske styrker har mobiliseret i området.

Tjetjenien: En del af Rusland, men de facto uafhængigt fra 1991-1994. Efter to brutale krige regerer den russisk-loyale Kadyrov-klan nu Tjetjenien. Præsident Ramzan Kadyrov beskyldes for at stå bag flere mord og forsvindinger.

Ingujetien/Nordosseti
De to russiske republikker har ved flere lejligheder været oppe at toppes om Prigorodny-området, som sovjetlederen Josef Stalin gav til Nordossetien efter

verden i september 2004 og krævede mindst 334 civile døds ofre, heraf de 186 børn. I al fald sagde Nur-Pashi Kulajev, den eneste overlevende gidseltager fra aktionen, ved den efterfølgende retssag, at valget var begrundet i et ønske om at skabe religiøse og etniske spændinger.

I forhold til det kristent ortodokse Georgien har problemet ikke været religiøst, men mere et spørgsmål om ret til selvbestemmelse, blandt andet i forhold til sprog og uddannelse. Alligevel har ossetere og georgiere i mange generationer levet fredeligt sammen – og ofte giftet sig på tværs af etniske skillelinjer. Primært er det tre begivenheder i forbindelse med sovjettiden, der har skabt modsætninger.

For det første kæmpede osseterne i den borgerkrig, der fulgte bolsjevikernes magtovertagelse i Rusland i 1917, på bolsjevikernes side, mens det kortvarigt selvstændige Georgien var på men-sjevikernes side. Her kom det til flere blodige opgør mellem ossetere og georgiere.

For det andet blev det sydlige Ossetien ved den efterfølgende grænsedragning inden for Sovjetunionen en del af den georgiske sovjetrepublik, og den daværende nationalitetskommissær, en etnisk georgier ved navn Josef Stalin, afslog den sydossetiske anmodning om at blive sluttet sammen med det nordlige Ossetien. Da Sydossetien fik status som et autonomt område, blev det problem først for alvor betændt igen i forbindelse med Sovjetunionens sammenbrud.

Sydosseterne befandt sig nu i ny nationalstat, hvor den første georgiske præsident, Sviad Gamsak-hurdia, som hårdkogt nationalist understregede, at Georgien var en nationalstat for georgiere og annullerede Sydossetiens autonome status.

Det fik osseterne til at gribe til våben i 1991 i et nyt forsøg på at blive sluttet sammen med osseterne i nord – med de russiske trofæller som garant for en større ossetisk selvbestemmelse end, hvad der var udsigt til i et selvstændigt Georgien. Efter 16 års stilstand ser det nu ud til at klare op for den udsigt. Eller som en anden osseter sagde til nyhedsbureauet Reuters i mandags:

”Gud ske tak og lov, at russerne kom. Det er ved at blive bedre”.

andreasen@kristeligt-dagblad.dk

massedeportationer af ingusjetere i forbindelse med Anden Verdenskrig. Det er også i dette område, at mange flygtede sydossetere bor.

Dagestan: Den største og etnisk mest komplicerede af de russiske republikker i Kaukasus. Tjetjenien-konflikten har ofte spredt sig ind i Dagestan, og der har været adskillige bombeattentater.

Nagorno-Karabakh: En armensk befolklet enklave i Aserbajdsjan i det sydlige Kaukasus. Efter en krig fra 1989-1994 er området nu under armensk kontrol, men det olierige Aserbajdsjan har de senere år oprustet massivt militært, og i efteråret 2007 truede de aserbajdsjanske myndigheder med en militær løsning på spørgsmålet om Nagorno-Karabakh, med mindre en fredsftale med Armenien blev underskrevet i løbet af 2008.